

Resume af videnskabelig artikel

Effekten af regime 2-gange daglig påsmøring af fugtighedscreme for at reduceres forekomsten af skin tears (hudlæsioner med hudlap)

Carville K, Leslie G, Osseiran-Moisson R, Newall N, Lewin G. The effectiveness of a twice-daily skin-moisturising regimen for reducing the incidence of skin tears. *Int Wound J.* 2014 Aug;11(4):446-53.

Artiklen kan rekvireres hos din lokale kliniske sygeplejespecialist eller ses på selskabets hjemmeside, kun for medlemmer (DSR.dk/FS17)

Baggrund

Skin tear er defineret som en partiel- eller fuldhudsskade, der opstår pga. forskydning, friktion eller stumt traume. Skin tear er den mest almindelige sårtype blandt ældre voksne på hospitaler, plejehjem og i hjemmeplejen. De ses hovedsageligt på ekstremiteterne.

Skin tears vurderes at være underrapporteret, selvom de kan udvikle sig til store og kroniske sår, der har stor betydning for både den enkelte og sundhedssystemet.

En undersøgelse viser at 14.2 % af Australier i alderen 65 og 85 år har Skin tear. Denne aldersgruppe udgøre i dag 1.9 % af den australske befolkning, men antallet af de over 65 år vil stige til ca. 25% af befolkningen i 2056.

Formål

At vurdere effekten af påsmøring med fugtighedscreme 2 gange dagligt på plejhjemsbeboeres ekstremiteter til forebyggelse af skin tear.

Metode

Klyngebaseret randomisering, hvor plejehjem randomiseres (i modsætning til enkelte beboere). Undersøgelsen inkluderer beboere på 14 plejehjem med i alt 980 senge. De 14 plejehjem parres 2 og 2 ud fra antal senge og plejebehov (high/low care). Plejhjemmene blev randomiseret til enten intervention- eller kontrolgruppe. Der er således i alt 7 plejehjem i hver gruppe. Der er 420 beboere i interventionsgruppen og 564 i kontrolgruppen. Der blev ikke fundet nogen statistisk signifikant forskel på de to grupper i forhold til alder, køn osv.

Indsamling af data

Personalet på alle 14 plejehjem modtog undervisning i klassifikation af skin tears, samt i hvordan de skulle indrapporteres (elektronisk, med baggrundsdata). De 7 plejehjem fik derudover undervisning i interventionsregimet.

Der blev lavet skriftlige spørgeskema om hvad vanlig hudpleje var før og under indsamlingen (6 mdr.), ligesom ledere på de forskellige plejehjem blev interviewet før og efter indsamlingen for på den måde at sikre at der ikke skete utilsigtede ændringer i "vanlig" hudpleje.

Resultater

Der blev registreret 1396 skin tears på 424 beboere i projektperioden, som var på 6 måneder. I interventionsgruppen var det gennemsnitlige månedlige antal af skin tear 5.76 per 1000 sengedage sammenlignet med 10.57 i kontrolgruppen.

På high care stederne var der flest skader på overekstremiteterne, mens der på low care var flest skader på underekstremiteterne.

De hyppigste årsager til skin tears var skrøbelig hud, fald, dårlig hudturgor og forflytninger. Plaster, friktion osv. Havde en meget lille del af årsagen.

Skaderne skete hyppigst i beboerens soveværelse, og hyppigst på tidspunkter hvor pleje og forflytningsopgaver var størst.

Konklusion

Påsmøring af fugtighedscreme 2 gange dagligt reducerede incidensen af skin tear med næsten 50% hos ældre over 65 år, plejehjemsbeboere.

Refleksioner, overføring til praksis

Den valgte creme er "Abena barriere lotion" har en fedtprocent på 16%. Formodentlig er det pga. indholdet af humectanter (fugtbindere fx glycerol, propylenglycol, urea/karbamid) at lotionen har så stor betydning for huden (forebyggelsen af skin tear). Produktet vil formentlig ikke blive anvendt på dermatologiske afdelinger, da man her vælger produkter med højere fedtprocent. Vi antager, at effekten (reduktion i skin tear) vil være den samme med et andet fugtgivende produkt.

Det er vigtigt at være opmærksom at undersøgelsen kun angiver nævnte effekt ved påsmøring x 2 dagligt. En procedure x 2 dagligt kan være problematisk (ressourcekrævende) både i primær og sekundær sektor, og fx vanskeligt at implementere i hjemmesygeplejen. Studiet viser ikke hvor megen tid man bruger på påsmøring – ej heller costeffekt beregninger.

Undersøgelsen kan inspirere til at hudpleje er en vigtig del af den personlige pleje.

Forfatterne nævner selv, at undersøgelsen er udført i et land, hvor der er høj på virkning af sol, hvilket er anderledes i Danmark. Der kan også være andre kulturelle forskelle, som kan have betydning.

Undersøgelsen siger ikke noget om patienter indlagt på hospital, trods dette, mener vi godt den kan give anledning til refleksioner om den gavnlige effekt af smøring med fugtighedscreme på indlagte patienter. Undersøgelsen kan give anledning til refleksioner omkring, hvilke råd der skal gives til hjemmesygeplejersker, patienter og pårørende vedr. plejen af ældre borgeres hud. Studiet resultater kan anvendes ved undervisning af hjemmesygeplejersker.

<p>Prævalens af skin tear i DK I Danmark er der foretaget 2 studier, som viser en prævalens på et plejehjem på 4,6% og på et hospital på 11.4%</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skiveren J, Wahlers B, Bermark S. Prevalence of skin tears in the extremities among elderly residents at a nursing home in Denmark. J Wound Care. 2017. Feb;26 (Sup2):S32-S36. og - Bermark S, Wahlers B, RN, Gerber AL, Philipsen P, Skiveren J. Prevalence of skin tears in the extremities in inpatients at a hospital in Denmark. International Wound Care. 2017)
<p>Ældres hud Den ældre patient har langt større risiko for skin tear pga. de ændringer, der foregår i huden med alderen. Huden bliver tyndere og mere skrøbelig, som følge af langsommere udskiftning af de epidermale celler f.eks. reduceres tykkelsen med 20-80% (6). Huden får ligeledes øget tilbøjelighed til forskydning fra underhuden (løs hud), og bliver mere rynket, da hudens collagen bliver mindre fleksible og blødere med årene. Endeligt bliver huden meget mere tør som følge af dårlig vaskularitet og mindre talgproduktion. Når den ældres hud udsættes for selv det mindste stumpede traume, opstår der let blodudtrædninger, som f.eks. ekkymoser, der ses som flade blå pletter, eller et hæmatom. Hvis en patient tidligere har haft et skin tear, er der 25% større risiko for, at få et nyt (se efter kantede (kurvede ar).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skiveren J, Bermark B. Hudpleje. Sår i Sygeplejen. FADL. 2017 - Bermark S, Skiveren J. Skin tear. Sår i sygeplejen. FADL. 2017
<p>Link til vejledning om skin tear, hvor andre forebyggende tiltag er beskrevet: Skin tears, hudlæsioner med hudlap, forebyggelse og behandling</p>

Udarbejdet af

Jette Skiveren, can.scient.san. og Britt Nilausen MKS

Dermato-venerologisk afdeling og Videncenter for Sårheling

Nationalt Netværk for Journal Club, Faglig Selskab for Dermatologiske Sygeplejersker